

ENTREVISTA A CLAUDE FLEURY, director de l'Oficina del Govern del Quebec a Barcelona

«Els quebequesos hem passat de la reivindicació a l'afirmació nacional»

Ha participat en el Fòrum Internacional de Girona, que organitzen el Patronat Catalunya Món i El Punt, per explicar quina és la realitat actual del Quebec i les perspectives de futur del país un cop ha trobat un millor encaix dins el Canadà

JOSEP MARTINOY

EL PUNT, 01/03/10

-L'he de felicitar, perquè té un català excel·lent...

-«Moltes gràcies, n'estic aprenent. Tinc una bona professora.»

-Sap que el Quebec sempre ha estat un referent per als catalans com a nació sense estat que s'ha qüestionat en referèndum la possibilitat de ser independent dues vegades. Hi ha possibilitats que facin un altre referèndum?

-«Penso que en la història de l'evolució política de les relacions entre el Quebec i el Canadà hi ha més maduresa. Això em fa dir que no veig la possibilitat d'un altre referèndum ni a curt ni a mitjà termini. S'explica per això següent: en el primer referèndum, el 1980, la independència va ser rebutjada per un 60% de la població, i dos anys després es va viure la repatriació de la Constitució canadenca sense l'acord del Quebec. Això va generar un procés que va fer que el Partit Quebequès demanés un acord acceptable al Canadà per als quebequesos, i es va arribar a l'acord del Llac Meech. Quan aquest acord va ser rebutjat per dues províncies canadenques, Manitoba i Terranova, va provocar un sentiment de rebuig

de tot el Canadà contra el Quebec. En aquell moment el sentiment de sobirania era del 70%. Però hi havia un govern que no volia optar per la independència.»

-I després va venir l'altre referèndum, en el qual va guanyar el «no» a la independència...

-«El 1995 va ser un resultat molt més ajustat: un 50,5% de 'no' i un 49,5% de 'sí'. Això va fer reflexionar molta gent preocupada pel que podia passar. En la física, quan hi ha dues forces que estiren cap a bandes diferents, no hi ha moviment. La gent es va adonar que era necessari buscar un acord de la majoria per tirar endavant. I que no es podia avançar socialment si la societat estava enfrontada en dos blocs iguals. També l'arribada al govern dels conservadors el 2006, amb Stephen Harper, va provocar un reconeixement important de la nació quebequesa. El govern conservador va ser el primer govern canadenc a reconèixer la nació quebequesa, i després va signar un acord que ha permès al Quebec tenir presència a la Unesco. Amb això fem història, perquè som l'únic govern federat que participa en aquest organisme. Aquests moviments simbòlicament han creat una pau constitucional, i això fa que quan hi ha un respecte d'una nació per una altra i ha un descens del desig de sobirania; però al contrari, quan hi ha una manca de respecte, passa al revés. Per això no veig per ara un desig de la població quebequesa de tornar a fer un referèndum d'independència, almenys per ara.»

-Quina és l'aposta dels quebequesos, ara?

-«Amb la tradició democràtica del Quebec, la gent va acceptar el veredicte del segon referèndum, i ara volem desenvolupar i mantenir al capdavant el camí del Quebec però acomodats dins el Canadà.»

-Com sobreviu la cultura francòfona en un entorn tan anglòfon?

-«Amb un sentit de la història. Els nostres avantpassats han lluitat per preservar la llengua. Tenim el deure de mantenir-la, però és difícil perquè som set milions de francòfons en un entorn de tres-cents milions d'anglòfons. La por de ser assimilat va provocar el 1977 l'adopció de la Carta de la Llengua Francesa, que era més que una cosa de política lingüística, era l'afirmació nacional de la voluntat de mantenir la llengua. Això va provocar la creació d'empreses amb voluntat empresarial francòfona i una maduresa dins el Canadà que va ser positiva. Al mateix temps hem viscut un fenomen d'afirmació cultural més forta. El Quebec va passar de tenir complexos davant el Canadà a una autoafirmació i maduresa, i ara la societat és oberta. La minoria anglòfona del Quebec ara aprèn francès, i hem demostrat que podem viure en francès i que la llengua és un vehicle d'integració per a tothom. S'ha de dir que els quebequesos són els més bilingües del Canadà, d'un 40 per cent.»

-Aparcat l'esperit reivindicatiu, han pogut concentrar-se en altres aspectes?

-«Sí, en un esperit creatiu. Hem passat de la reivindicació a l'afirmació. Un quebequès no es preocupa tant del Canadà, sinó del desenvolupament del Quebec. La identitat és una matèria complexa, i més per a un quebequès.»

-El Quebec té una indústria tecnològica capdavantera. S'ha buscat que fos així o ha sorgit espontàniament?

-«Ha sorgit de la capacitat inventiva dels quebequesos. Per exemple, Bombardier va néixer d'un científic que va crear una moto de neu i després va crear l'empresa, Ara la indústria aeroespacial del Quebec és la

sisena del món. Però en altres àmbits passa el mateix. Al Quebec no hi havia cap tradició de circ, i s'ha muntat un circ sense animals, el Cirque du Soleil. Podem crear a partir de no res. El que explica que una nació tan petita pugui crear és el sentiment d'identitat i el desig de sobreviure.»

Exercir de quebequès al món

CLAUDE FLEURY, director de l'oficina del Quebec a Barcelona

Claude Fleury (Quebec, 1954) és jurista i té formació en ciències de la informació. Va ocupar, entre 1978 i 1985, diversos càrrecs de gestió en el sector privat, com a director de màrqueting a Europa i director general d'una empresa especialitzada en edició electrònica. El 1985 va iniciar la seva carrera en la funció pública, al Ministeri de Comunicacions, on va ser, entre altres coses, coordinador del sector de la informació electrònica, càrrec que va ocupar fins al 1991. Aquell any va entrar al servei del Ministeri d'Afers Internacionals. Primerament va ser assignat a les polítiques referents a l'Europa occidental. Va entrar a treballar al Ministeri de Cultura el 1997, on va coordinar les relacions internacionals del sector del multimèdia fins al 2000. A partir de llavors va assumir diverses funcions de gestió, com a director de programes nacionals, director d'investigació i polítiques, i director d'afers internacionals i de relacions intergovernamentals. Exercia aquesta darrera funció quan va ser nomenat director de l'Oficina del Quebec a Barcelona, el 2007. El seu àmbit de treball és tota la península Ibèrica.